

Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal
Szociális és Egészségügyi Iroda

Ikt. szám: 24951/2009.

T á j é k o z t a t ó
Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2008. évi ellátásáról

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, amelyet a közgyűlés megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni az illetékes szociális és gyámhivatalnak. A szociális és gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. Javaslat esetén a helyi önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja a szociális és gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a szociális és gyámhivalt.

Salgótarján Nógrád megye székhelye, népességszáma 2007. december 31-én 38.683 fő, mely 957 fővel kevesebb a 2006. december 31-i népességszámnál és 6.281-el kevesebb a 2001. február 1-ei népességszámnál.

A demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a város népessége évről évre egyre nagyobb ütemben fogy, s a lakosságra az előregedés jellemző. A népesség számának és megoszlásának változását az alábbi táblázat mutatja.

A népesség számának, korcsoportos megoszlásának változása
Salgótarjánban

Korcsoport	Népesség száma 2006. december 31.	Megoszlása (%) 2006. december 31.	Népesség száma (fő) 2007. december 31.	Megoszlása (%) 2007. december 31.	2007. évi adatok a 2006. évi adatok százalékban
0-4	1756	4.4	1713	4.4	97.5
5-9	1854	4.7	1821	4.7	98.2
10-14	2186	5.5	2087	5.4	95.4
15-19	2232	5.6	2212	5.7	99.1
20-34	8208	20.7	7897	20.4	96.2
35-49	7764	19.6	7657	19.8	98.6
50-59	6214	15.7	6042	15.6	97.2
60-69	4885	12.3	4850	12.5	99.2
70<	4541	11.5	4404	11.4	97.0

Összesen:	39640	100	38638	100	97.4
------------------	--------------	------------	--------------	------------	-------------

A táblázat jól mutatja, hogy egy év alatt a gyermekkorúak, azon belül is a 0-4 éves korú és az 5-14 éves korú gyermekek száma 9,7 %-al, a 15-19 korúak száma 9,9 %-al csökkent.

Salgótarjában 2007. évben az élveszületések száma 325 fő, a halálozás 836 fő, ezáltal a természetes fogyás –511 fő volt.

A lakónépesség számának csökkenése egész Nógrád megyére jellemző. Nógrád megye a lakónépesség számát tekintve az ország legkisebb megyéje, lakónépessége 2000. december 31-én 221605 fő, 2002. december 31-én 219447 fő, 2004. december 31-én 216501 fő, 2006. december 31-én 213030 fő, 2007. december 31-én pedig 210182 fő volt.

A megyében az élveszületések száma 2005. évben 1914 fő volt, 2006. évben 1961 fő, 2007-ben 1863 fő volt.

A halálozások száma 2005. évben 3230 fő volt, 2006. évben 3107 fő, 2007-ben 3122 fő volt.

A házasságkötések száma 2005. évben 824, 2006 évben 742, 2007-ben 668 volt.

A válások száma 2005. évben 541, 2006. évben 510, 2007-ben 553 volt.

Magyarországon és a megyében is jóval több házasság szűnik meg az özvegyülés és a válás következtében, mint amennyi létrejön. Növekszik az egyszülős családok aránya. A gyermekek egyötöde egyszülős családban él. Az egyszülős családok jövedelem, foglalkozás, iskolai végzettség, lakáshelyzet tekintetében egyaránt kedvezőtlen helyzetűek, az egyik legveszélyeztetettebb rétegnek az e körbe tartozókat kell tekinteni.

Azoknak a családoknak, akik semmiképpen nem képesek saját erőből átmenetileg, vagy tartósan megélhetésüket biztosítani, szelektív és célzott szociális gondoskodáson keresztül kell segítséget nyújtani. Ennek érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2008-ban is biztosította az arra rászoruló gyermekek, gyermekes családok részére a pénzügyi, természetbeni, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátásokat, elősegítve ezzel a Gyvt. legfontosabb célkitűzését: a gyermekek családban történő nevelését.

I. Pénzügyi és természetbeni ellátások

A pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz kapcsolódó ügyintézés – a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kivételével – a Szociális és Egészségügyi Irodán 2008-ban két fő ügyintéző látta el.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság nem pénzügyi támogatást jelent a gyermek, illetve a család számára, hanem annak igazolására szolgál, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, a Gyvt-ben meghatározott pénzügyi támogatásra, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények (pl. ingyen tankönyv) igénybevételére.

A Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeit differenciáltan állapítja meg. 2008. év folyamán a Gyvt. 19. § (2) bekezdése szerint a

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot abban az esetben lehetett megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege az nem haladta meg

a) öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: öregségi nyugdíj legkisebb összege) 135 %-át.

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozta,

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20.§ (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 125 %-át az *a)* pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A Gyvt. 20. § (3) bekezdése szerint az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult volt a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és 25. életévét még nem töltötte be.

A Gyvt. 20. § (4) bekezdése alapján házasságkötés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell szüntetni, ha a házasságkötés szerinti új családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve vagyon értéke meghaladja a 19. §-ban meghatározott jövedelemhatárt, illetve vagyon értékét.

A Gyvt. 19. § (7) bekezdés szerint vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hússzorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj összegének hetvenszeresét meghaladja azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon fennáll, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

2008. évben 3075 fő kérte a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását. 2515 személy esetében a kedvezmény megállapítására, 254 esetben a kérelem elutasítására került sor.

2008. december 31-én 2485 kiskorú gyermek és 178 nagykorú fiatal felnőtt volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A kérelmek elutasításának az alábbi okai voltak: az egyik, hogy a családban az egy főre jutó nettó jövedelem és a család vagyonának az értéke meghaladta a fent említett értékhatárt, a másik, hogy a 18. életévét betöltött gyermek tanulmányait nem nappali tagozaton folytatta, továbbá az, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában, a korábban megállapított jogosultság megszűnéséig több mint 3 hónap volt még hátra.

Az eljárás megszüntetésére akkor került sor, ha a kérelmező a kérelem elbírálásához szükséges igazolásokat, a hiánypótlásra történő felhívás ellenére sem csatolta vagy kérelmét a határozat meghozatala előtt visszavonta.

Az eljárás megszüntetésének leggyakoribb oka az volt, hogy a szülők egyedülállóságukat nem tudták a jogszabályi előírásnak megfelelően igazolni. Jellemző volt az is, hogy a kedvező elbírálás érdekében, a szülők a bíróság előtt is vállalták a házasság, illetve az élettársi kapcsolat felbontását annak ellenére, hogy valójában együtt, közös háztartásban éltek. Ezek kivizsgálása, kiszűrése rendkívül nehéz feladat.

2008. év folyamán 2634 határozat és 91 eljárást megszüntető végzés meghozatalára került sor. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel kapcsolatos hatósági döntések ellen 1 esetben nyújtottak be fellebbezést. A fellebbezésben foglaltakat megvizsgálva, a másodfokú hatóság az elsőfokú döntést helybenhagyta.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt benyújtott kérelmek esetében – hasonlóan a többi ellátási formához – visszaélésre leginkább az egyéni vállalkozók, a feketén dolgozók, illetve a minimálbérre bejelentett dolgozók körében nyílt lehetőség, azonban szabályszerű jövedelemigazolások alapján, nem tud velük szemben a hatóság intézkedni. Ez a probléma jogszabály módosítási javaslat kapcsán több alkalommal megfogalmazódott az illetékes minisztérium és a Megyei Jogú Városok Szövetsége felé. A családok nincsenek ösztönözve arra, hogy munkaviszonyt létesítsenek és kimutatható jövedelemmel rendelkezzenek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásakor a Gyvt. 148. § (5) bekezdése szerint, a gyermekétkeztetés esetén

a) a bölcsődés, az óvodás, az 1-5. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át

b) az *a)* pont alá nem tartozó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át kedvezményként kell biztosítani.

2008 decemberében 738 óvodáskorú, 722 alsó tagozaton és 547 felső tagozaton nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

Az intézményes ellátásban részesülő gyermekek számára az étkeztetés vásárolt élelmezéssel, a SODEXHO Magyarország Kft-n keresztül volt biztosítva.

2008. évben is rengeteg problémát okozott a hátrányos helyzetű, nem alsó tagozaton tanuló gyermekek étkeztetése. Tapasztalataink szerint, a családok gyakran a kedvezményes étkezési díjak kifizetésére sem képesek, ami miatt több esetben sor került a kedvezményes étkezés igénybevételeének megszüntetésére.

Az önkormányzat szűkös anyagi lehetőségei miatt, a gyermekek étkezési térítési díjának normatíván felüli támogatására, jelenleg nem képes. A gyermek rendszeres étkezésének biztosítása és családból történő kiemelésének elkerülése érdekében, az önkormányzat az arra különösen rászoruló családokat kérelemre, a családgondozó támogatása mellett, esetenként rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megítélésével segítette.

Szociális nyári gyermekétkeztetés

2008 nyarán a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében 689 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek részére igényelt az önkormányzat központi támogatást 7.235.000 - Ft összegben. A szociális nyári gyermekétkeztetésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően a jogosultak étkeztetése 2008. június 30-ától 2008. augusztus 3-ig, 30 munkanapra, napi egyszeri melegétel biztosításával a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon Petőfi Sándor Tagiskola és az Arany János Tagiskola épületében található, a SODEXHO Magyarország Kft. által üzemeltetett főzőkonyha közreműködésével volt biztosítva. A nyári gyermekétkeztetés lebonyolításában, az ételkiosztáshoz kapcsolódó adminisztrációban, a Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Központjában dolgozó családgondozók működtek közre.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Salgótarján Megyei Jogú Város közgyűlése a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról szóló 12/2006. (IV.27.) számú rendeletében szabályozta a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás igénybevételének, folyósításának helyi feltételeit, módját.

Az önkormányzat a rendelet alapján, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti azt a gyermeket, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (ez 2008. évben 28.500 Ft/fő volt) nem haladja meg és a család időszakos létfenntartási gonddal küzd, illetve létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A rendelet felsorolja a leggyakrabban előforduló rendkívüli élethelyzet eseteit és kötelezővé teszi a rendkívüli élethelyzet kialakulásának, hitelt érdemlő módon történő igazolását.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2008. évben 175 család 350 gyermeke részesült, 1.338.000 Ft összegben. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megítélésére leggyakrabban betegségből adódó többletkiadások, iskoláztatással kapcsolatos kiadások, illetve kapcsolattartás elősegítése érdekében került sor. A támogatást teljes egészében az önkormányzat finanszírozza. Az egyre súlyosbodó gazdasági helyzet és a növekvő munkanélküliség érezhető a segélyezett családok, gyermekek számának növekedésében, s ebből adódóan a folyósított segély összeg szignifikáns emelkedésében is. A 2007. évhez képest 33 családdal és 80 gyermekkel többen részesültek rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban. Az ilyen célra folyósított segélyösszeg a 2007. évi összeghez képest 525.000 Ft-al nőtt.

Pénzbeli támogatás

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján az a gyermek illetve fiatal felnőtt, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2008. július 1-jén illetve 2008. november 1-jén fennállt, 2008. júliusában és novemberében pénzbeli támogatásban részesült. A tárgyi időszakban 2518 gyermek részesült támogatásban, melynek esetenkénti összege gyermekenként 5.500 Ft volt. A pénzbeli támogatás fedezetét, teljes egészében a központi költségvetés biztosította.

Helyi járáti tanulói bérlet támogatás

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése alapján Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 17/2006. (V.25.) számú rendeletében szabályozta, a helyi járáti tanulói bérlet támogatás feltételrendszerét.

A rendelet értelmében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Salgótarján területén menetrend szerint közlekedő tömegközlekedés igénybevételéhez tanévre szóló helyi járáti tanulói bérlet támogatást nyújt a Salgótarján közigazgatási területén működő általános iskolában 1-4 évfolyamon tanulmányokat folytató, azon nappali tagozatos tanuló részére, aki Salgótarjánban bejelentett állandó lakóhellyel vagy ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik és a tanévkezdés időpontjában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata kérelem alapján a 2008/2009-es tanévre 500 tanuló részére biztosított bérlet támogatást, mely a bérlet árának 100%-a, tanulónként 19.250 Ft volt. A támogatás teljes összegét, 9.625.00 Ft -ot az önkormányzat finanszírozta.

II. Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás Salgótarjánban 2007. július 1-jétől a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központon belül, a **Gyermekjóléti Központ** keretében került megszervezésre.

A Gyermekjóléti Központ létszáma összesen: 20 fő

Ebből:

A települések területi irodáiban dolgozik:

- 7 fő családgondozó,

Salgótarjánban (a székhelyen):

- 1 fő szakmai vezető,

- 10 fő családgondozó (közülük 2 fő félállásban végzi az utcai szociális munkát, 1 fő félállásban ellátja a kórházi szociális munkát, 1 fő félállásban fejlesztő pedagógusi munkát végez, 1 fő rész munkaidőben a kapcsolattartási ügyeletet is ellátja),

- 2 fő családgondozó asszisztens.

A Gyermekjóléti Központ sokrétű, szerteágazó tevékenységet végez. A Gyermekjóléti Központ gondozási tevékenysége során ellátott települések lakóinak száma 2008-ban 67.578

fő, ebből Salgótarján lakóinak száma 38.683 fő volt. Az ellátott települések 0-18 év közötti lakosság száma 12.575 fő, ebből a salgótarjáni 0-18 évesek száma 7.085 fő volt.

A gondozotti létszám alakulása a 2007-2008. évben Salgótarjában

Gondozási esetek	2007. év	2008. év
Gyermek	489	604
Ebből:		
▪ Alapellátás	415	504
▪ Védelembe vétel	73	97
▪ Utólagos gondozás	1	3
Család	262	309

2008-ban a szolgáltatást igénybevevők száma a 2007. évhez képest 11 %-al csökkent, 1703 fő volt annak köszönhetően, hogy a Gyermekjóléti Központ széleskörű tájékoztatást végzett az intézményekben, illetve szórólapokon. A gondozott családok és gyermekek száma 2008-ban az előző évhez képest 22 %-al nőtt. A családlátogatások száma 1744 volt.

A gondozásba vétel csak egyik formája a segítségnyújtásnak. Ezek az esetek hosszú hónapokon át tartó kapcsolatot jelentenek egy-egy családdal. Ezen kívül foglalkoztak olyan problémákkal is, melyek nem igényelték az alapellátásba vételt, tanácsadással, információnyújtással, közvetítéssel segítették a családokat, gyermekeket problémáik megoldásában.

A gondozott családoknál jelentkező problémátípusok 2007 - 2008. év évben Salgótarjában

Problémátípusok	2007. év	2008. év
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő) problémák	194	200
Gyermeknevelési problémák	138	107
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	30	69
Magatartászavar, teljesítményzavar	85	94
Családi konfliktus	63	80
Szülők életvitele	108	104
Szülői elhanyagolás	35	58
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális)	10	12
Fogyatékoság	-	18
Szenvedélybetegségek	-	23

Megállapítható, hogy az előző évhez képest a problémátípusok száma is növekedett, egy családon belül egyre több probléma fordul elő. Nagyon sok szülő él a gyermeke fejlődését nehezítő körülmények között, gyakran munkanélküliséggel és anyagi gondokkal küszködve.

A hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében, az okokat vizsgálva kiemelkednek a családok egzisztenciális bizonytalanságából eredő gondok, a munkanélküliség, a lakhatással összefüggő problémák és a háromnál több gyermeket nevelő családok magas arányszáma. Hátrányos

helyzetet okoz még a csonka családban való nevelkedés, illetve a családon belüli konfliktusok halmozódása is.

A Gyermekjóléti Központ egyéb (alapfeladaton túli) szolgáltatásai és a szolgáltatást igénybe vevők száma 2008-ban Salgótarjánban

A Gyermekjóléti Központ egyéb szolgáltatásai	Gyermekek száma
Fejlesztő pedagógusi ellátás	28
Iskolai szociális munka (középiszkolákban)	1406
Utcai szociális munka	25
Kórházi szociális munka	15
Prevenációs, szabadidős tevékenységek	73
Kapcsolattartási ügyelet	6
Nyári gyermekétkeztetés	689

A Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai ingyenesek, a működés nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. A segítségnyújtás főbb formái között információ közvetítés, tanácsadás, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel. A családgondozás a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében folyik, melynek fő módszere az egyéni esetkezelés és a csoportos szociális munka.

A Gyermekjóléti Központ 2007-ben 262 családot, míg 2008-ban 309 családot gondozott. 2007-ben 489 gyermek, 2008-ban 604 gyermek tartozott a klienskörbe. Ebből alapellátásban lévő gyermekek száma 2008-ban 504 fő, amely az előző évi 415 főhöz képest 89 fővel több. A problémák súlyosbodását tükrözi az is, hogy a gyámhatóság által védelembe vett gyermekek száma az előző évhez képest 73 főről 94 főre emelkedett. 2008-ban egy fő utógondozását végezték.

A gyermekek veszélyeztetettségét a jelzőrendszer tagjai közül leggyakrabban az oktatási-nevelési intézmények, az iskolák jelzik. Az igazolatlan hiányzások miatt a gyermekek értelmi fejlődése van veszélyeztetve, magatartási zavarok miatt pedig saját és társaik fejlődése, olykor testi épsége van veszélyben. A veszélyeztetettség elsősorban környezeti jellegű, ezt követi az anyagi veszélyeztetettség és a szülői elhanyagoló magatartás.

A védőnők, a kórházi szociális munkások jelzéseik okaiként az egészségügyi elhanyagolást és a környezeti okok miatti veszélyeztetettséget jelölik meg.

A hatósági jelzések között a gyermek – és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés a leggyakoribb.

A szociális munka hatékonyságát a prevenációs tevékenység kibővítésével, hatékony jelzőrendszer működtetésével, és a szolgáltatások körének szélesítésével kívánják a jövőben fokozni.

A Gyermekjóléti Központ részéről hatósági intézkedés kezdeményezésére 2008-ban több alkalommal került sor, mint az előző években, és egyre súlyosabb esetek miatt.

A jelzőrendszer működtetése során a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés 2008-ban javult, bár a házi gyermekorvosokkal és a házi orvosokkal való kapcsolatban nem sikerült érdemi változást elérni. A kompetencia határok egyértelművé tétele érdekében 2009-ben együttműködési megállapodást kívánnak kötni a jelzőrendszer tagjaival.

Speciális feladatok a szolgáltatások körében:

- *Utcai-és lakótelepi szociális munka:* az utcai szociális munkát két családgyógyozó látja el, mivel gépkocsival nem rendelkeznek, így csak Salgótarjánban tudják végezni ezt a feladatot, de jelzés alapján a kistérség többi településére is kiutaznak.

Gépkocsi hiányában heti 20 órában látják el az utcai szociális munkát, 20 órában pedig hagyományos családgyógyozást végeznek.

- Szolgáltatásbővítés keretében az utcai szociális munkához szorosan kapcsolódó *iskolai szociális munka* is megkezdődött a 2008-as évben. A középiskolákkal vették fel a kapcsolatot és a tanároknak tartottak, a családsegítő szolgálat és az alacsony küszöbű addiktológiai szolgálat kollégáival közösen, tájékoztatókat a tevékenységeikről, a gyermekveszélyeztetettség kialakulásának okairól. A középiskolás diákok közül a kilencedikes és tizedikes diákok körében végeztek kérdőíves felmérést, melynek a kiértékelése jelenleg folyamatban van.

Több iskolába kitelepülve indították el, az úgynevezett "nagy szünet programot".

Az ifjúság számára „kamasz-panasz” címmel internetes fórumot hoztak létre, melyre egyre több megkeresés érkezik.

- *Kapcsolattartási ügyelet:* Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatást nyújtanak, olyan különélő szülők számára, akik a gyermekükkel való kapcsolattartásban segítség nélkül nem tudnak megegyezni. A kapcsolattartási ügyeletet szombati napokon képzett mediátor munkatárs végzi Salgótarjánban. 2008-ban 6 gyermek és szülei, 56 alkalommal vették igénybe ezt a szolgáltatást.

- *Kórházi szociális munka:* A kórházi szociális munkát a Szent Lázár Kórházzal kötött együttműködés alapján 1 fő családgyógyozó, heti 20 órában végzi. Ez a szolgáltatás a kistérség területére vonatkozóan a megyei kórház gyermek - és szülészeti osztályáról érkezett jelzések alapján történik. 2008-ban 21 esetben érkezett a kórházból jelzés. Oka a gyermek elhanyagoltsága, illetve a kismama fiatal életkora, valamint a terhesgyógyozás hiánya volt. Védőnőktől összesen 126 esetben érkezett jelzés a családgyógyozókhoz, hasonló problémák miatt, és a gyermekek otthoni rossz szociális körülményei okán.

- *Készenléti szolgálat:* a készenléti mobiltelefonos szolgálat biztosításával a nyitvatartási időn túl krízishelyzetben lévőknek állandó elérhetőséggel és azonnali tanácsadással vagy tájékoztatással segít a szolgálat. A családgyógyozók heti váltásban adják át egymásnak a telefonos ügyeletet. A készenléti mobiltelefon száma: 06-20/777-6187.

A Gyermekjóléti Központ további szolgáltatásai:

- *Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás:* Salgótarjánban ezt a feladatot 1 fő családgyógyozó, heti 20 órában végzi. 2008-ban 28 gyermek 152 alkalommal vette igénybe ezt a szolgáltatást.

- *Jogi tanácsadást* biztosít. A jogász megbízási szerződés keretében feladatát egyeztetés alapján végzi. 2008-ban Salgótarjánban 257-en vették igénybe ezt a szolgáltatást.

- A gyermekek részére *pszichológiai szolgáltatást* és a *dolgozók szupervízióját* 1 fő pszichológus látja el megbízási szerződés keretében, valamint 1 fő intézményi dolgozó végzős pszichológusként (öt erre feljogosító hivatalos irat alapján) részmunkaidőben. 2008-ban 171 esetben vették igénybe ezt a szolgáltatást az érintett gyermekek.

A Gyermejjóléti Központ programjai, illetve a programokon való részvétel:

Törvény kötelezővé teszi a szakmaközi esetmegbeszélések összehívását. A Gyermejjóléti Központ munkatársai

- 2008-ban a kistérség összes településén öt alkalommal tartottak esetmegbeszéléseket, a jelzőrendszer tagjaival közösen,
 - négy alkalommal hívtak össze esetkonferenciát,
 - két alkalommal szakmaközi tanácskozást tartottak,
 - az Esélyek Háza szervezésében részt vettek a „Nők és gyermekek az erőszak hálójában” c. konferencián,
 - 2008-ban is szakmaközi megbeszélést tartottak a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon Bóna Kovács Károly Tagiskola tantestületével,
 - a Salgótarjáni Rendőrkapitánysággal és az Acélgyár Környéke Polgárőr Egyesülettel kötött együttműködésük kapcsán két hónapig járőröztek péntek esténként Salgótarján szórakozóhelyein és a közterületeken, a szórakozó fiatalok érdekében és védelmében,
 - farsangi, anyáknap, gyermeknap kézműves foglalkozásokat és egész napos programot szerveztek a gondozott gyermekek részére,
 - karácsonyra 2008-ban is ajándékgyűjtést szerveztek, majd műsoros ünnepség keretén belül 25 gondozott család kapott 30.000 Ft értékű ajándécsomagot.

A Gyermejjóléti Központ a Ceredi Segítő Kezek Alapítványtól, magánszemélyektől, valamint a Vöröskeresztől 2008-ban is kapott adományokat, melyeket a legjobban rászoruló családok megsegítésére fordított.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátása több módon biztosítható: bölcsődei, családi napközi, óvodai, iskolai napközis foglalkozás vagy házi gyermekfelügyelet keretében. Az ellátás során a családban élő gyermekek életkoruknak megfelelő nappali felügyeletben, gondozásban, nevelésben, foglalkoztatásban, étkezésben részesülnek.

Családi napközi

Salgótarjában 1999 óta működik családi napközi, mely a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt, életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Az önkormányzat - az Egészségügyi – Szociális Központon belül - 4 x 7 férőhelyes családi napköziket működtet, amelyek határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek. 2008-ban 28 férőhelyen 53 gyermek ellátása történt meg. A családi napközis férőhelyek átlagos kihasználtsága 100%-os volt.

A családi napközi működésének segítésére 2008-ban 30.000 - Ft képviselői támogatást kapott az intézmény két önkormányzati képviselőtől.

Egy családi napközi vállalkozás formában, 7 férőhellyel működik a városban, kihasználtsága maximális. Működéséhez az önkormányzat támogatást nyújt.

Az Egészségügyi – Szociális Központ igazgatójának tájékoztatása szerint, az önkormányzati fenntartású családi napköziben folyamatos a túljelentkezés, jelenleg negyvenen várakoznak.

Az Észak-magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala Salgótarjáni Kirendeltsége (a továbbiakban: Kirendeltség) 2008. 12. 8-án vizsgálatot folytatott az Egészségügyi - Szociális Központ által működtetett Családi Napköziben.

Az ellenőrzés során a Kirendeltség vizsgálta az intézmény működésének szabályozottságát, a személyi feltételeket, a tárgyi feltételeket, illetve az ellátás biztosítását. A megállapításokat Ellenőrzési Összegzésben foglalta össze.

Az intézmény működésének, szabályozottságának vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a fenntartó hatáskörébe tartozó jogszabályok megalkotásra kerültek, az ellátásra vonatkozó rendelkezés az intézmény alapító okiratában szerepel, az intézmény szervezeti és működési szabályzata rendelkezik a családi napközi intézményen belüli szervezeti helyéről. Az intézmény rendelkezik működési engedéllyel az ellátásra vonatkozóan, azonban a határozatlan idejű működési engedélyek nem felelnek meg a jogszabályban előírtaknak, ugyanis a családi napközik részére külön működési engedélyeket kell kiadni. (Az ellenőrzést végző szerv a működési engedélyt kiadó szerv felé erre vonatkozóan írásban külön észrevételt tesz.) Az ellenőrzés során megállapítást nyert továbbá, hogy a működési engedélyt kiadó szerv nem tett eleget az éves ellenőrzési kötelezettségének, ellenőrzést utoljára 2004. évben folytatott. A 30231-5/2004. számú határozatlan idejű működési engedélyben a szolgáltatótevékenységet végző személyek nevét – a személyi változásoknak megfelelően – nem módosították.

A vizsgálat megállapította, hogy az ellátásra vonatkozó szakmai program aktualizálva van, a családi napköziben dolgozók munkaköri leírással rendelkeznek.

A Kirendeltség 2004. december 9-én (ekkor még Nógrád Megyei Közigazgatási Hivatal Gyámhivatala) a családi napköziknél tartott ellenőrzésekről készült, a fenntartó és a működtető részére megküldött Feljegyzésben írásban részletezte a „Családi Napközi Szerződéssel” kapcsolatos észrevételeit, javasolta annak a helyi viszonyokra, sajátosságokra történő átdolgozását. Ebben a Feljegyzésben szerepel a „Családi Napközi Szerződés” az ellátás igénybevételekor a gyermekfelügyelő és a szülő közötti megállapodás. A szerződés más megyéből átvett minta, tartalmát tekintve nem alkalmazható egy az egyben ezekben a családi napköziben. A vonatkozó szakmai jogszabály alapján a családi napköziben nincs gyermekfelügyelői munkakör. (Nevelő, szakgondozó, gondozó és segédgondozó munkaköröket nevesít a rendelet.) Gyermekfelügyelő a gyermekek átmeneti otthonában alkalmazható. A hivatkozott Feljegyzésben az ellenőrzést végző szerv javasolta, hogy a helyi viszonyoknak, sajátosságoknak megfelelően legyen átdolgozva, korrigálva a szerződés. A „Családi Napközi Szerződés” megkötésére a szervezeti egység felelős szakmai vezetője, vagy annak megbízottja jogosult.

A 2008. december 8-án végzett ellenőrzésről készült Ellenőrzési Összegzés szerint a szerződés korrigálása a 2004. évi ellenőrzés óta nem történt meg, továbbra is tartalmaz olyan munkaköröket (gyermekfelügyelő), szolgáltatásokat (pl. éjszakai megőrzés), melyeket a családi napközik nem biztosítanak.

A családi napközik alapfeladaton túli szolgáltatást nem látnak el. Az 1 éves kor alatti gyermekeket – tejkonyha hiányában – a lakosság igénye ellenére sem tudják fogadni.

Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a családi napközikben a személyi feltételek nem felelnek meg a vonatkozó jogszabályban előírtaknak, a gondozónők nem rendelkeznek a külön jogszabályban előírt tanfolyami végzettséggel. A családi napköziben alkalmazottak részére a munkakör betöltéséhez a munkáltató a 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással felmentést nem adott.

A családi napközikben alkalmazott gondozónők képesítése bölcsődei ellátás esetén felel meg.

Az Ellenőrzési Összegzésben a vizsgálatot végző szerv javasolja a családi napközikben alkalmazott gondozónők részére a munkakör betöltéséhez szükséges, jogszabályban előírt tanfolyam mielőbbi elvégzését, továbbá ismételten javasolja a „Családi Napközi Szerződés” átdolgozását az adott intézményre vonatkozóan.

A vizsgálat megállapítja, hogy a tárgyi feltételek a családi napközikben alapvetően biztosítva vannak.

A családi napközikben a gyermekek kor szerinti összetétele nem felel meg a jogszabályban előírtaknak. Az intézmény az ellátottak életkorát, az ellátás tartalmát, a biztosított személyi feltételeket tekintve továbbra is bölcsődeként funkcionál. A salgótarjáni családi napközik 13 hónapostól 3 éves korig fogadnak gyermekeket. A közös helyiségek és a csoportszobák kialakítása, felszereltsége, berendezése a bölcsődés korú gyermekek ellátását szolgálja.

Az Ellenőrzési Összegzés rögzíti, hogy a fenntartó, Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata továbbra sem tesz eleget a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontjában előírt kötelezettségének. (A hivatkozott jogszabályhely a bölcsőde fenntartásának kötelezettségét írja elő.)

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról – teljes körű ellátásáról – kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

Gyermekek átmeneti otthona

Az önkormányzat szolgáltatás megvásárlása útján, a szolgáltatóval kötött ellátási szerződés alapján, az igényeknek megfelelően biztosítja gyermekek átmeneti gondozását.

2008. évben gyermekek átmeneti otthonában történő elhelyezésre, kérelem hiányában nem került sor.

Családok

átmeneti

otthona

A családok átmeneti otthona, az otthontalanná vált szülő gyermekével együtt történő elhelyezését biztosítja, így a gyermeket nem kell elválasztani a szülőtől. Ezt az ellátási formát szintén szolgáltatás megvásárlásával, 2000. június 1-jétől a Magyar Vöröskereszt Nógrád Megyei Szervezetével kötött ellátási szerződés alapján biztosítja az önkormányzat. 2008-ban 7 férőhelyet vásárolt az önkormányzat. A beszámolási időszakban 6 család vette igénybe az ellátást, melyben 13 gyermek volt érintett.

III. Gyámügyi igazgatás

2008. évben a törvényben meghatározott **jegyzői hatáskörbe tartozó gyámügyi hatósági feladatokat** a Szociális és Egészségügyi Irodán 1 fő államigazgatási főiskolát végzett ügyintéző látta el, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatási ügyek intézése mellett.

A gyermekek veszélyeztettségének megszüntetését az alapellátás keretében történő gondozással a gyermekjóléti szolgálat végzi. Amennyiben a veszélyeztettség az alapellátás igénybevételével nem szűnik meg, viszont a gyermek fejlődése a családi környezetben még biztosítható, a jegyző elrendeli **a gyermek védelembe vételét**, ezzel egyidejűleg intézkedik a családgondozó kirendeléséről és olyan magatartási szabályok betartását írja elő, mely elősegíti a gyermek családban történő nevelését.

2008-ban 34 gyermeket érintően indult új eljárás védelembe vételi ügyben; 26 család 67 gyermeke állt védelembe vétel alatt, 16 gyermek esetében a védelembe vételi eljárás megszüntetésre került.

Az év folyamán, a védelembe vétel felülvizsgálatának eredményeképpen 5 esetben a védelembe vétel megszüntetésre került amiatt, hogy a védelembe vétel fenntartására a családok együttműködése miatt már nem volt szükség, illetve a gyermek veszélyeztettsége már nem állt fenn. További 8 esetben 10 gyermeket érintően került sor a védelembe vétel megszüntetésére amiatt, hogy a gyermekek átmeneti nevelésbe vétele vagy pártfogói felügyeletük került elrendelésre. 1 gyermek védelembe vétele nagykorúvá válás miatt szűnt meg.

A védelembe vétel eredménytelensége miatt 2008-ban két családnál 4 gyermeket érintően került sor az átmeneti nevelésbe vétel kezdeményezésére a Salgótarjáni Városi Gyámhivatalnál.

2008. december 31-én 26 család 67 gyermeke állt védelembe vétel alatt, melyből 51 gyermek, szülőnek felróható magatartási okból, 16 gyermek saját magát veszélyeztető magatartási okból került védelembe vétel alá. A védelembe vett gyermekek száma a korábbi évhez képest 36,7 %-al emelkedett.

A védelembe vételi eljárás leggyakrabban a szabálysértési hatóság, illetve a gyermekjóléti szolgálat javaslata alapján indult. A szülőnek felróható magatartáson túl megnőtt a több alkalommal szabálysértést elkövető gyermekek száma, és jelentős azok száma is, akiknek magatartási problémái, illetve igazolatlan iskolai hiányzásai tették indokolttá a védelembe vétel elrendelését. Ezekben az esetekben az igazolatlan iskolai hiányzásokat a szabálysértési hatóság által kiszabott pénzbírsággal sem lehetett megszüntetni.

Azokban az esetekben, amikor a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt

azonnali elhelyezése szükséges, a jegyző intézkedik az **ideiglenes hatályú elhelyezésről**. 2008-ban 11 család 14 gyermekének ideiglenes hatályú elhelyezése vált szükségessé. Közülük 6 gyermek különélő szülőnél, 1 gyermek harmadik személynél és 7 gyermek intézményes keretek között került elhelyezésre.

A jegyző a külön jogszabályban meghatározott esetekben **ügygondnokot és eseti gondnokot** rendel ki, felmenti őket és megállapítja munkadíjukat. 2008-ban 2 ügygondnok és 1 eseti gondnok kirendelésére került sor. Az év folyamán 5 esetben történt meg ügygondnok felmentése. A gondnok kirendelési eljárásban 3 esetben került sor az eljárás megszüntetésére.

2008-ban a gyermek születése előtt 45 esetben, a gyermek születését követően 8 esetben kérték a szülők a **teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat** felvételét. Így összesen 53 esetben sikerült a kiskorú családi jogállását, teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezni.

Gyámsági és gondnoksági ügyekben a gyámhivatal felkérésére, 45 esetben került sor jegyzői hatáskörben **leltározási feladatok** ellátására.

A **gondozási díj**, valamint az **állam által megelőlegezett gyermektartásdíj behajtása** érdekében 485 esetben működött közre a Szociális és Egészségügyi Iroda ügyintézője. Ez az esetszám 81 %-os emelkedés a 2007. évi esetszámhoz képest.

A Szociális és Egészségügyi Iroda a Gyvt-ben előírt **nyilvántartás-vezetési kötelezettségének** (az állam által megelőlegezett gyermektartásdíj, a gondozási díj, a védelembé vétel, az ideiglenes elhelyezés és a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatok nyilvántartásának vezetése) 2008-ban is eleget tett

2008. év folyamán a jegyzői hatáskörben ellátott gyámügyi hatósági feladatok vonatkozásában felügyeleti ellenőrzésre nem került sor. A 2006. év folyamán megtartott felügyeleti ellenőrzés során a felügyeleti szerv részéről megállapításra került, hogy a vizsgált ügyek intézése a vizsgált időszakban alapvetően törvényes és gyermekközpontú volt. Ezt szem előtt tartva történt az ügyintézés 2008. évben is.

IV. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

Salgótarjánban a rendszerváltást követő években, a megélhetést biztosító nagy cégek megszűntével, kisebb vállalkozásokká alakulásával megszűnő munkahelyek a munkanélküliség egyre nagyobb mértékű kialakulását eredményezték, amely folyamat a helyi társadalom jelentős részének elszegényedéséhez vezetett. A gazdasági és társadalmi változások hatására egyre több család él nehéz anyagi körülmények között, egyre több családban jelent meg az alkohol és drogfogyasztás, s ennek következtében az egymástól való elhidegülés és eltávolodás. A gyermekek és a fiatalok a válsághelyzetben lévő családokban nem kapják meg azokat a szükséges érzelmeket és értékeket, melyek az egészséges személyiségfejlődésükhöz feltétlenül kellenének.

Nőtt azon hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek, fiatalok száma, akik leggyakrabban válnak a bűncselekmények áldozataivá és elkövetőivé. Ennek megakadályozása, megelőzése érdekében kell a küzdelmet folytatni azoknak a szakembereknek, akik az egy-egy szakmák képviselőiként más-más módon, helyen és lehetőséggel, de ugyanazon cél érdekében dolgoznak. A közös cél az, hogy a felnövekvő

nemzedék egészséges, kiegyensúlyozott, értékes tagja legyen a társadalomnak úgy, hogy ő maga is annak érezze magát.

A rendőrség 2008. évre vonatkozó beszámolója szerint emelkedett a fiatalok, erőszakos bűnelkövetők száma. A fiatalok többsége jelentős problémákkal küszködik. Nem csak a konfliktusokkal, nem ritkán súlyos erőszakkal terhelt családi háttér, hanem a szűkebb, tágabb környezet rossz szociális helyzete is jelentős teherként nehezedik a fiatalokra.

A megyeszékhelyen nincs egyetlen olyan szórakozóhely sem, ami alkalmas lenne nagyobb tömegek befogadására egyszerre, így a helyi és a vidékről szórakozási szándékkal érkező fiatalok, többnyire az utcákon bandákba verődve mennek egyik szórakozóhelyről a másikra.

Ennek során összeakadnak egymással, könnyen adódnak nézeteltérések és az ital hatása alatt meggondolatlanul cselekednek. A káros tendencia megelőzése érdekében a salgótarjáni Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya már három éve gondot fordít arra, hogy péntekenként mindig legyenek nyomozók az utcán, akik megjelennek egy-egy szórakozóhelyen és annak környezetében. E kezdeményezéshez csatlakozott néhány városi polgárőr szervezet, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat is.

A fiatalok elkövetőket elsősorban a pénz vagy egyéb, pl. a sértetten látható ékszer megszerzése motiválja azért, hogy a szórakozási szokásaikat finanszírozzák. Jellemző az ilyen elkövetői körre a szükségtelen erőszak, vagy a mértéken felüli bántalmazás.

A bolti lopások száma a tavalyi évhez képest kis mértékű emelkedést mutat, mely az esetek többségében a TESCO áruházra korlátozódik. Ezeket a szabálysértéseket főként, az elszegényedett, alacsony értelmi és egzisztenciális helyzetű családból származó gyermekek követik el, sok esetben felnőtt személy ráhatására. A gyermekkorú elkövetők esetén a rendőrség, szabálysértési hatóság által történő jelzésre minden esetben sor került a gyermekek veszélyeztetettségének vizsgálatára.

2008-ban is fontos feladat volt a csellengő, csavargó, kalandvágyó gyermekek, a szabadidejüket értelmetlenül töltő fiatalok kezelése.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a közbiztonság fenntartása és javítása érdekében 2004-ben **bűnmegelőzési koncepciót** dolgozott ki, melyben az elkövetkező négy évre szóló célokat és feladatokat határozta meg:

1. Konstruktív és határozott intézkedésekkel, rendeletalkotással, az érdekelt szervek összehangolt cselekvésével kell a város közbiztonságát javítani.
2. Erkölcsileg és anyagilag a lehetőségekhez képest támogatni kell a közbiztonság fenntartására és javítására hivatott szervezetek és szervek, a rendőrség, a tűzoltóság és a polgárőrség tevékenységét, hogy azok hatékonyan és eredményesen tudják ellátni tevékenységüket.
3. Segíteni és ösztönözni kell a lakosság önvédelmi szerveződéseit és kezdeményezéseit.
4. A lakosság közérzetét, biztonságérzetét javító intézkedéseket kell hozni. Érvényt kell szerezni az ebtartással, a köztisztasággal, a közterületek rendjével, a garázstelekkel kapcsolatos helyi rendeleteknek, hatósági határozatoknak. A városközponti térfigyelő rendszert fejleszteni és bővíteni szükséges.
5. A közbiztonság alakulásával kapcsolatos információkat ismertetni kell a lakossággal a helyi sajtó, rádió, televízió útján, valamint a hivatali munka révén, a közmeghallgatások és lakossági fórumok során.

6. A gyermekek és az ifjúság oktatása-nevelése terjedjen ki az önkéntes jogkövető magatartásra, az áldozattá válás elkerülésére, a bűnözővé válás kiküszöbölésére. A pedagógusokon kívül ebbe vonjuk be a rendőrség szakembereit, egyházi személyeket, sportolókat, művészeket, egészségügyi dolgozókat.
7. Megfelelő intézményeket kell kialakítani és működtetni az ifjúság részére a szabadidő hasznos eltöltése céljából, az önkormányzat lehetőségei és ifjúsági koncepciója alapján. Kulturált szórakozási és sportolási lehetőségeket kell biztosítani, kiemelt figyelemmel a nyári szünidei elfoglaltságra. Ugyancsak kiemelt figyelmet kell fordítani a családon belüli erőszakra, a kriminalitást mutató családok gondozására, a gyermekek védelmére.
8. Minden törvényes és lehetséges módon ki kell kényszeríteni a szabályok és a hatósági határozatok betartását, s következetesen és határozottan kell fellépni a szabálysértőkkel és bűnelkövetőkkel szemben. A közvéleményt különösen felkavaró, közérdeklődést kiváltó ügyekben az eljárást soron kívül kell lefolytatni.
9. Fel kell tárnai és vissza kell szorítani a bűnözést lehetővé tevő okokat, körülményeket. A közintézményeket kötelezni kell arra, hogy épületeik, vagyontárgyaik műszaki vagy élőerős védelméről gondoskodjanak. A vagyonvédelmi beruházások mellett fokozottabban igényelni kell a civil biztonsági cégek, vagyonőrök segítségét.

V. Civil szervezetekkel való együttműködés

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása a szakmai szereplőkön kívül ágazatok közötti együttműködést, intézmények közötti koordinációt, megalapozott, tervszerű és széleskörű szakmai kapcsolatrendszer feltételez. E feladatok ellátás sok szakma képviselője számára kötelezettség, ugyanakkor eredményes munkát végezni csak a helyi társadalom, gyermekekért, fiatalokért felelősséget vállaló tagjainak összefogásával lehet.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása során, az elkövetkezendő években indokolt a civil szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása, és a velük való hatékonyabb együttműködés.

VI. Jövőre vonatkozó célok, feladatok elképzelések

A gyermekek napközbeni ellátására Salgótarján Megyei jogú Város Önkormányzata jelenleg bölcsődét nem működtet. Az 1-3 éves gyermekek napközbeni ellátását családi napközik fenntartásával, illetve vállalkozó által működtetett családi napközi fenntartásának támogatásával biztosítja az önkormányzat. A családi napközikekre jellemző túljelentkezés, a felvételre várakozók száma azt jelezi, hogy a városban a családi napközik férőhelyszáma nem elégíti ki a felmerülő igényeket.

A **bölcsődei ellátás** megszervezésére irányuló törekvés az önkormányzat 2008. évi költségvetési koncepciójába is beépítésre került, azonban a költségvetés tervezése során a költségvetési tényszámok, illetve az önkormányzat központi forrásból származó bevételei ismeretében – látva a bevételi és kiadási oldal egymáshoz való viszonyát – anyagi forrás hiányában a bölcsődei ellátás nem valósult meg. Az önkormányzat 2009. évi költségvetési rendeletében a bölcsőde kialakításához szükséges pályázati önerő megtervezésre került,

rendelkezésre áll. Jelen tájékoztató összeállításának napjáig bölcsőde kialakítására nem írtak ki pályázatot.

A gyermekek átmeneti gondozásának feladata biztosítható **helyettes szülő** bevonásával is. Helyettes szülői hálózat jelenleg nem működik a városban, azonban 2007-ben a salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása toborzást végzett helyettes szülői feladatok ellátására. Pályázati forrásból 24 fő helyettes szülő képzését szerették volna megvalósítani.

A képzést végül 8 fő végezte el. A 8 főből négyen rendelkeznek az ellátottak elhelyezésére alkalmas méretű ingatlannal. A helyettes szülői hálózat működtetése a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulás keretében valósulna meg a Társuláshoz tartozó önkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően.

A gyermekek átmeneti gondozása **családok átmeneti otthonában** is történhet. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata családok átmeneti otthonát nem tart fenn, azonban a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása, a három éves szociális fejlesztési program keretében, pályázati forrásból egy 12 férőhelyes családok átmeneti otthonának helyt adó beruházást hajtott végre Etesen. A beruházás 2007-ben kezdődött meg és 2008-ban fejeződött be. A működési engedély megszerzéséhez szükséges még kialakítani a dolgozók által használható helyisége(ke)t, mellyel kapcsolatos munkálatok várhatóan a nyár közepére befejeződnek.

A gyermekek átmeneti gondozása **gyermekek átmeneti otthonában** is megszervezhető. Ilyen intézmény típust Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata nem tart fenn. A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása 2008. májusában sikeres pályázatot nyújtott be gyermekek átmeneti otthona kialakítására. Ennek köszönhetően egy 12 férőhelyes gyermekek átmeneti otthona céljára szolgáló beruházás kezdődött meg Zabaron. A beruházás 2008. II. félévében kezdődött és 2009. februárjában fejeződött be.

Az Önkormányzat a 2009. évi költségvetésében a családok átmeneti otthona és a gyermekek átmeneti otthona 2009. évben történő beindításához, működtetéséhez szükséges, Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatára jutó anyagi forrást előirányzati szinten megtervezte és biztosította.

A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása 2009 folyamán tervezi beindítani a gyermekjóléti alapellátások keretein belül a helyettes szülői szolgáltatást, a gyermekek és családok átmeneti otthona átmeneti gondozási formáit, amely szolgáltatások régóta hiányoznak az ellátórendszerből.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról szóló tájékoztatót vegye tudomásul.

Salgótarján, 2009. május 14.

Hári Ildikó
irodavezető